

بررسی میزان بهره‌گیری اعضای هیأت علمی تربیت بدنی و علوم ورزشی از فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش با توجه به عوامل دموگرافی

محبوبه نقوی^۱، حبیب هنری^۲، غلامعلی کارگر^۳

۱- دانشجوی دکتری دانشگاه شمال*

۲ و ۳- استادیار دانشگاه علامه طباطبایی

تاریخ دریافت: ۹۱/۰۲/۳۱

تاریخ پذیرش: ۹۱/۱۰/۲۵

چکیده

هدف از پژوهش حاضر بررسی میزان بهره‌گیری اعضای هیأت علمی از فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی با توجه به عوامل دموگرافی بود. نمونه آماری ۸۳ نفر از اعضای هیأت علمی دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی که در مقطع تحصیلات تکمیلی مشغول به تدریس می‌باشند. به منظور جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه محقق ساخته استفاده شده است. روایی پرسشنامه توسط متخصصان فناوری اطلاعات و ارتباطات و متخصصان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی تأیید و میزان روایی سازه پرسشنامه از طریق ضریب همبستگی پیرسون ($r=0.738$) گزارش شده است. میزان پایایی پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرونباخ 0.89 بدست آمده است. نتایج نشان داد بین سابقه کار ($r=-0.59, P<0.05$)، رتبه علمی ($r=-0.395, P<0.05$) و کارکردهای پژوهشی ($p<0.05$)، اعضای هیأت علمی با بهره‌گیری از فناوری اطلاعات ارتباط معناداری وجود دارد. نتایج نشان می‌دهد بین میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در گرایش‌های متفاوت رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی تفاوت معناداری وجود دارد.

کلید واژگان: تربیت بدنی، آموزش، پژوهش، فناوری اطلاعات، اعضای هیأت علمی، ویژگی‌های فرد

مقدمه

روند تحولات جهانی با محوریت توسعه پدیده فناوری اطلاعات در حال گسترش است. همزمان با تغییرات سریع فنون و مهارت‌ها و ظهور پدیده‌های نوین در فناوری اطلاعات و تاثیر آنها بر شیوه‌ها و روش‌های زیستن، فرآیند آموزش و پژوهش نیز متحول و دگرگون شده است. به گونه‌ای که بیشتر فراگیران را به سمت بهره‌گیری از رایانه‌ها و کار با آنها سوق داده است (۱-۲). فناوری اطلاعات بر روش‌های تدریس، بهره‌وری فردی، ارتباطات شبکه‌ای، تحقیقات علمی، توسعه حرفه‌ای و تقاضا برای کسب اطلاعات تأثیر گذاشته است (۳). توجه به ماهیت رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی، اهمیت فناوری اطلاعات در این حوزه که با جسم و روح انسان‌ها سروکار دارد دو چندان است، زیرا علاوه بر مسائل آموزشی، پژوهش در حوزه رفتار حرکتی، فیزیولوژی ورزش، بیومکانیک و آسیب‌شناسی ورزشی و درمان صحیح ناهنجاری‌های ساختاری و مدیریت و برنامه‌ریزی در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در سایه آشنایی با اطلاعات روزآمد و روش‌های جدید امکان‌پذیر است. در این زمینه نقش مدرسان و اعضای هیأت علمی دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی، در استفاده از فناوری‌های جدید بسیار حساس و با اهمیت است و این نقش زمانی به بهره‌وری خواهد رسید که مدرسان در امر تدریس و پژوهش و تولیدات علمی با این فناوری‌ها و رسانه‌های جدید همگام شده و توانسته باشند بر موانع موجود در زمینه کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات فائق آیند و آن را در اختیار فراگیران قرار دهند. بدین لحاظ اعضای هیأت علمی این رشته می‌توانند برای بهینه‌سازی برنامه‌های درسی با بهره‌گیری از این فناوری‌ها انسجام و تعادل لازم را برقرار کنند. زیرا بکارگیری از فناوری اطلاعات در امر تدریس می‌تواند باعث تسهیل ارتباط اثربخش، ایجاد تداوم علاقه به موضوعات درسی و نشان دادن شایستگی اعضای هیأت علمی در بهره‌گیری درست از فناوری اطلاعات شود (۴). زمانی اعضای هیأت علمی می‌توانند از فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش بهره مند شوند که خود توانایی لازم در بهره‌گیری از فناوری اطلاعات را داشته و به طور موثر در محیط‌های آموزشی اینترنتی فعالیت نموده و عامل تسریع فرایند یادگیری دانش پژوهان باشند. بنابراین شناسایی ویژگی‌های مؤثر بر کاربرد فناوری اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی ضروری بنظر می‌رسد.

به طور کلی، فناوری اطلاعات به مجموعه امکانات سخت افزاری و نرم افزاری، شبکه‌های دادها و ماهواره‌ای و سایر فناوری مخابراتی و ابزارهای توسعه برنامه‌های کاربردی و چند رسانه‌ای که جهت ورود، ذخیره، پردازش و انتقال اطلاعات به کار می‌روند، گفته می‌شود (۵). در این تحقیق منظور از فناوری اطلاعات استفاده از دو فناوری کامپیوتر و اینترنت توسط استادان در دو کارکرد اصلی‌شان؛ یعنی آموزش (تدریس) و پژوهش است.

حیاتی و همکاران (۱۳۷۹) به این نتیجه رسیدند بین میزان فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیأت علمی کاربر و غیرکاربر تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. اما کلیه پاسخگویان تاثیر اینترنت را بر فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی خود زیاد و بسیار زیاد عنوان کرده‌اند (۶). موحد محمدی و همکاران (۱۳۸۱) طی پژوهشی دریافتند بین استفاده از اینترنت و مواردی از قبیل سن، جنسیت، داشتن مهارت در زبان انگلیسی، داشتن مهارت کامپیوتری، انجام دادن فعالیت‌های تحقیقاتی، رشته تحصیلی، دسترسی به اینترنت و نگرش نسبت به اینترنت رابطه وجود دارد (۷). حیاتی و همکاران (۱۳۸۱) بیان کردند بین میزان استفاده از اینترنت با متغیرهایی مانند مرتبه علمی و سابقه تدریس تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. به جز تفاوتی که در میزان استفاده از اینترنت در بین زنان و مردان عضو هیأت علمی وجود دارد (۸). کریمی (۱۳۸۵) اشاره می‌کند بین میزان آشنائی و مهارت در زبان انگلیسی، آشنائی و مهارت اینترنتی، آشنائی و مهارت کامپیوتری، تعداد زمینه‌های بکارگیری فناوری اطلاعات، عوامل فنی و شرایط محیطی با میزان استفاده آموزش‌گران از فناوری‌های مختلف اطلاعاتی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. همچنین بین آموزش‌گران با مدارک تحصیلی مختلف و وضعیت استخدامی مختلف از نظر میزان استفاده از فناوری‌های اطلاعاتی تفاوت معناداری وجود دارد. آشنائی و مهارت نسبت به تجهیزات IT، عامل نگرشی، شرایط و امکانات و مهارت در زبان انگلیسی عوامل مؤثر بر استفاده آموزش‌گران از فناوری‌های اطلاعات می‌باشد (۹). مشهدی و همکاران (۱۳۸۶) عوامل مؤثر در کاربرد فناوری اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی را مشخص نموده‌اند که عبارتند از: سن، سابقه شغلی، راهنمای پایان نامه، مهارت در استفاده از کامپیوتر و اینترنت، مهارت در زبان انگلیسی، تعداد آثار علمی و نگرش افراد به فناوری اطلاعات (۱۰). همچنین شریف‌زاده و همکاران (۱۳۸۶) اظهار داشتند بین برخی متغیرهای فردی و حرفه‌ای اعضای هیأت علمی (شرکت در کارگاه‌ها، دوره‌های آموزشی، استفاده حرفه‌ای از اینترنت و انجام طرح پژوهشی و...) و کارکرد پژوهشی آنها رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (۱۱). حسینی‌شاوون (۱۳۸۶) بیان کرد، استفاده از فناوری اطلاعات بوسیله اعضای هیأت علمی تاثیر مثبت بر عملکرد آموزشی اعضا داشته، همچنین بین جنسیت، رشته تحصیلی، مرتبه علمی با میزان استفاده از فناوری اطلاعات رابطه معناداری وجود ندارد و بین گروه‌های آموزشی از نظر عملکرد آموزشی و فناوری اطلاعات تفاوت معنادار نیست (۱۲). یعقوبی و همکاران (۱۳۸۷) طی پژوهشی به این نتایج دست یافتند که خصوصیات از قبیل سن، مهارت رایانه‌ای، فعالیت‌های تحقیقاتی، تعداد آثار علمی و سابقه شغلی از عوامل مؤثر در میزان استفاده از فناوری اطلاعات می‌باشد (۱۳). بلک-

بلک ود^۱ (۲۰۰۱) بیان کرد جنسیت، سابقه کار، رشته دانشگاهی، دسترسی به اینترنت در کلاس درس از عوامل موثر در بکارگیری فناوری اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی می باشد؛ بکارگیری فناوری اطلاعات تاثیر مثبتی در کیفیت آموزش اعضای هیأت علمی دارند (۱۴). زنگ^۲ (۲۰۰۱) عوامل موثر در کاربرد فناوری اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی را مشخص نموده که عبارتند از: دسترس پذیری، رضایت، دانش و مهارت فنی، رشته های علمی، تفاوت های فردی، پذیرش شبکه و هنجارها (۱۵). ونکاتش^۳ (۲۰۰۳) طی پژوهشی بر وجود رابطه معنادار بین سن، جنسیت، رشته تحصیلی و سابقه کار تاکید داشته است (۱۶). چیری^۴ و همکاران (۲۰۰۴) طی پژوهشی دریافتند بین استفاده از فناوری با ویژگی هایی از قبیل سن، جنسیت، سواد کامپیوتری، رشته تحصیلی، دانش و دسترسی به اینترنت، نگرش نسبت به اینترنت و سطح روابط متقابل با همکاران رابطه وجود دارد (۱۷). هی سانگ^۵ (۲۰۰۵) بیان کرد کاربرد فناوری اطلاعات به وسیله اعضای هیأت علمی مستقیماً تحت تأثیر عوامل فردی و احساس مفید بودن و سهولت استفاده از فناوری اطلاعات برای آنهاست (۱۸). همچنین نتایج پژوهش کمرون^۶ (۲۰۰۶) نشان داد در پژوهشی ارتباط بین سن، جنسیت، سابقه کار با پذیرش و میزان بکارگیری تکنولوژی اطلاعات رابطه وجود دارد و زنان نسبت به مردان مقاومت بیشتری را در مقابل تغییرات تکنولوژی از خود نشان می دهند (۱۹). ژو و میر^۷ (۲۰۰۷) سن و میزان دسترسی به اینترنت را عاملی مهم در بهره گیری اعضای هیأت علمی از فناوری اطلاعات بیان می کنند (۲۰).

با توجه به تحقیقات انجام شده در زمینه عوامل موثر در بکارگیری فناوری اطلاعات، تاکنون تحقیقی در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در زمینه ویژگی های موثر در میزان بکارگیری فناوری اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی انجام نشده است؛ بنابراین محقق بر آن شد تا به بررسی میزان بهره گیری اعضای هیأت علمی از فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش با توجه به ویژگی های فردی بپردازد. اجرای این تحقیق این امکان را فراهم می کند که بتوان برخی از مشکلات موجود در بکارگیری فناوری اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی را شناسایی و زمینه

-
1. Blackwood
 2. Zang
 3. Venkatesh
 4. Cheaery
 5. Heysung
 6. Cameron
 7. xu- meyer

موثر به منظور بهره‌گیری اعضای هیأت علمی در فرایند آموزش و پژوهش رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی را فراهم آورد.

روش شناسی

این تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر روش کار توصیفی که به صورت پیمایشی اجراء شده است. جامعه آماری این تحقیق کلیه اعضای هیأت علمی (شامل ۱۳۴ عضو هیأت علمی) دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی است که در مقطع تحصیلات تکمیلی تدریس می‌نمایند. نمونه آماری با توجه به جدول مورگان و ادونوسکی ۸۳ نفر است (۲۱). به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده شده است. جهت اطمینان از روایی محتوایی پرسشنامه بعد از تدوین پرسشنامه، از نظرها و راهنمایی‌های متخصصان فناوری اطلاعات، ارتباطات و اساتید رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی (گرایش مدیریت ورزشی) استفاده شد و دیدگاه‌های آنها در پرسشنامه نهایی لحاظ گردید. حاصل این نظرخواهی دسته‌بندی عوامل موثر در کاربرد فناوری اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در قالب ۱۳ سوال بود که با مقیاس ۵ درجه‌ای هیچ، کم، متوسط، زیاد و خیلی زیاد مورد سنجش قرار گرفت. به منظور تعیین روایی سازه از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شده که میزان $(r=0/738)$ گزارش شده است. پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ $= 0/89$ تعیین گردید که نشان دهنده پایایی بالا و مطلوب پرسشنامه است. به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات پرسشنامه، از آمار توصیفی برای محاسبه میانگین‌ها، فراوانی‌ها، درصدها و رسم نمودار و از آمار استنباطی برای محاسبه ضریب همبستگی اسپیرمن، آزمون فریدمن، کای دو و t همبسته استفاده شده است.

نتایج

نتایج تجزیه و تحلیل اطلاعات نشان می‌دهد $28/9\%$ از پاسخگویان زن و $71/1\%$ مرد بوده‌اند. میانگین سن و سابقه تدریس پاسخگویان به ترتیب ۴۵ و ۱۶ سال، میانگین مدت زمان استفاده از فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش $12/5$ ساعت، حداکثر زمان استفاده از فناوری اطلاعات ۳۰ ساعت و حداقل زمان استفاده از فناوری اطلاعات ۱ ساعت در هفته است. با توجه به نتایج آزمون فریدمن میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی یکسان نمی‌باشد (جدول ۱). بیشترین میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فرایند آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی به ترتیب عبارتند از: ارسال مقاله به کنفرانس‌های داخلی و خارجی، استفاده از آدرس الکترونیکی برای ارتباط با دانشجویان و

دسترسی به نشریات تخصصی آنلاین^۱ (جدول ۲).

جدول ۱. نتایج آزمون رتبه‌بندی فریدمن

تعداد	کای دو	درجه آزادی	سطح معناداری
۸۲	۲۸/۸۰	۱	۰/۰۰

جدول ۲. رتبه بندی میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فرایند آموزشی و پژوهشی

رتبه	انحراف معیار	میانگین	تعداد	موارد استفاده
۱	۰/۸۵	۳/۰۸	۸۳	ارسال مقاله به کنفرانس‌های داخلی و خارجی
۲	۱/۰۴	۲/۸۷	۸۳	استفاده از آدرس الکترونیکی برای ارتباط با دانشجویان
۳	۱/۱۱	۲/۸۵	۸۳	دسترسی به نشریات تخصصی آنلاین
۴	۱/۰۳	۲/۸۱	۸۳	استفاده از موتورهای کاوش‌گر عمومی و اختصاصی
۵	۱/۰۹	۲/۸۰	۸۳	مکاتبه با محققان و افراد مرجع و متخصص
۶	۱/۱۱	۲/۷۳	۸۳	راهنمایی یا مشاوره پایان‌نامه یا رساله
۷	۱/۰۳	۲/۷۱	۸۱	انجام طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی
۸	۱	۲/۶۶	۸۱	تالیف مقالات علمی- ترویجی و علمی پژوهشی
۹	۰/۹۷	۲/۳۹	۸۲	بسط و تبیین مفاهیم مرتبط با موضوعات کلاسی
۱۰	۱/۱۳	۲/۳۱	۸۳	ارائه تکلیف درسی به دانشجویان
۱۱	۱/۳۳	۲	۸۳	شرکت در کنفرانس‌های ویدئویی و شنیداری
۱۲	۱/۱۱	۱/۶۷	۸۳	ارائه دروس به صورت آنلاین برای دانشجویان

نتایج همبستگی اسپیرمن نشان داد بین سن با میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی رابطه معناداری وجود ندارد (جدول ۳). نتایج همبستگی اسپیرمن نشان داد بین جنسیت و میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در گرایش‌های متفاوت تربیت بدنی و علوم ورزشی رابطه معنی‌داری وجود ندارد (جدول ۳). نتایج همبستگی اسپیرمن نشان داد بین سابقه تدریس و میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش در بین اعضای هیأت علمی دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی ارتباط منفی و معنی‌داری وجود دارد. با توجه به نتایج با افزایش سابقه کار میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در بین اعضای هیأت‌علمی دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی کاهش پیدا می‌کند (جدول ۳).

همبستگی اسپیرمن نشان می‌دهد بین رتبه علمی اعضای هیأت‌علمی و میزان بکارگیری

فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی رابطه منفی و معناداری وجود دارد (جدول ۳).
نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن نشان می‌دهد بین کارکردهای علمی- پژوهشی با میزان بکارگیری فناوری اطلاعات رابطه مثبت و معناداری وجود دارد (جدول ۳).

جدول ۳. رابطه بین میزان بکارگیری فناوری اطلاعات و ویژگی‌های فردی اعضای هیات علمی

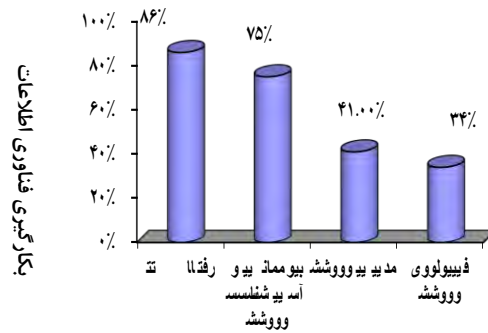
عوامل دموگرافی	سطح معنی‌داری	میزان همبستگی
سن	۰/۲۸۵	-۰/۰۶۲
جنسیت	۰/۰۸	-۰/۱۹۸
میزان بکارگیری فناوری اطلاعات	۰/۰۱	** -۰/۵۹۰
رتبه علمی	۰/۰۱	* -۰/۳۹۵
کارکردهای علمی- پژوهشی	۰/۰۱	* ۰/۲۷۹

* P < 0.05 ** P < 0.01

نتایج آزمون کای دو (χ^2) نشان داد بین میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در انجام فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در گرایش‌های متفاوت رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی تفاوت معناداری وجود دارد (جدول ۴). بیشترین میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در گرایش رفتار حرکتی ورزشی (۸۶٪) و کمترین میزان بکارگیری در گرایش فیزیولوژی ورزشی (۳۴/۳۷٪) می‌باشد (نمودار ۱).

جدول ۴. میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی گرایش‌های متفاوت

متغیر	n	sig	df	χ^2
بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیت‌های آموزشی پژوهشی	۸۳	۰/۰۲۱	۶	۱۶/۳۸

نمودار ۱. میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیتهای آموزشی و پژوهشی گرایشهای متفاوت رشته تربیت بدنی و علوم ورزش

نتایج آزمون t همبسته نشان می‌دهد بین میانگین بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در فعالیتهای آموزشی با فعالیتهای پژوهشی در بین اعضای هیأت علمی رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی تفاوت معنادار وجود دارد (جدول ۵).

جدول ۵. مقایسه بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیتهای آموزشی با پژوهشی اعضای هیأت علمی رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

T همبسته		تفاوت میانگین		سطح معناداری	درجه آزادی	t	بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیتهای پژوهش
فاصله اطمینان حد بالا	حد پایین						بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیتهای در آموزش
۰/۹۵	-۰/۴۱	۰/۳۰	۰/۰۳	۸۱	-۵/۹۵		

$P \leq 0.05$

بحث و نتیجه‌گیری

اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها برای آنکه بتوانند به نحوی مطلوب در زمینه آموزش و پژوهش فعالیت کنند و از دانش مربوط به رشته خود در سطح جهانی بهره‌مند شوند، باید بتوانند از توانمندی‌های فناوری اطلاعات کمال استفاده را ببرند. تحقیق حاضر به منظور بررسی ویژگی‌های موثر در بهره‌گیری از فناوری اطلاعات در بین اعضای هیأت علمی انجام شده است. نتایج

حاکمی از آن است بین جنسیت و میزان بکارگیری فناوری در فعالیت‌های آموزش و پژوهشی ارتباط معناداری وجود ندارد. نتایج این پژوهش با یافته‌های حیاتی و همکاران (۱۳۸۱)؛ حسینی‌شاوون (۱۳۸۶) همسو می‌باشد و با نتایج موحد محمدی و همکاران (۱۳۸۱)؛ مشهدی و همکاران (۱۳۸۶)؛ چیری و همکاران (۲۰۰۳)؛ کمرون (۲۰۰۶) و ژومیر (۲۰۰۷) همسویی ندارد (۷،۸،۱۰،۱۲،۱۷،۱۹،۲۰). نتایج نشان داد بین سن و میزان بکارگیری فناوری اطلاعات ارتباط معناداری وجود ندارد. این یافته‌ها با یافته‌های پژوهش موحد محمدی (۱۳۸۱)؛ مشهدی و همکاران (۱۳۸۱)، ونکناش (۲۰۰۳)، چیزری (۲۰۰۴) و کمرون (۲۰۰۶) همخوانی ندارد (۷،۱۰،۱۶،۱۷،۱۹). یافته‌ها نشان می‌دهد بین سابقه تدریس و رتبه علمی اعضای هیأت علمی با میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی رابطه منفی وجود دارد؛ لذا هر چه سابقه کار و رتبه علمی اعضای هیأت علمی بیشتر باشد میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در زمینه آموزش و پژوهش رشته تربیت بدنی کمتر می‌باشد؛ و میزان تسلط آنها در بکارگیری فناوری اطلاعات کاهش می‌یابد، نیاز اعضای هیأت علمی به آموزش در زمینه کاربرد فناوری اطلاعات افزایش می‌یابد. این یافته‌ها با یافته‌های کریمی (۱۳۸۵) همسو می‌باشد و با نتایج پژوهش حیاتی و همکاران (۱۳۸۱) و حسینی‌شاوون (۱۳۸۶) همسو نمی‌باشد (۸،۹،۱۲). با توجه به اینکه بیشتر تحقیقات ذکر شده در جامعه دانشگاهی انجام شده است و علیرغم تلاش محقق برای یافتن پژوهشی مشابه در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی، هیچ پژوهشی درباره میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در بین اعضای هیأت علمی رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی یافت نشده است که بتواند مبنای مقایسه قرار گیرد و این تفاوت در نوع رشته‌های دانشگاهی می‌تواند مبنایی برای متفاوت بودن نتایج بدست آمده باشد. نتایج نشان می‌دهد بین فعالیت‌های پژوهشی و میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در بین اعضای هیأت علمی دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت هر چه میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در بین اعضای هیأت علمی بیشتر باشد، میزان فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیأت علمی افزایش می‌یابد. فناوری اطلاعات از طریق توسعه ارتباطات و همکاری‌ها، برطرف کردن نیازهای اطلاعاتی اعضای هیأت علمی و ایجاد فضای بدون مرز در فرایند دستیابی اطلاعات موجبات توسعه فعالیت‌های پژوهشی را فراهم می‌آورد، همچنین نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش مشهدی و همکاران (۱۳۸۶) همسو می‌باشد (۱۰).

بررسی‌های صورت گرفته نشان می‌دهد بین میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در انجام فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی در گرایش‌های متفاوت رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی تفاوت معناداری وجود دارد و بیشترین میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی به ترتیب در رفتار حرکتی ورزشی (۸۶٪)، بیومکانیک و آسیب‌شناسی ورزشی (۷۵٪)،

مدیریت ورزشی (۴۱٪) و فیزیولوژی ورزشی (۳۴/۳۷٪) می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد بین میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیتهای آموزشی با فعالیتهای پژوهشی تفاوت معناداری وجود دارد و با توجه به نتایج میزان بکارگیری فناوری اطلاعات در فعالیتهای پژوهشی بیش از فعالیتهای آموزشی می‌باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد پیش‌نیاز بکارگیری فناوری اطلاعات در فرایند آموزش دسترسی به فناوری، پذیرش فناوری توسط جامعه، گروه‌های علاقه‌مند، نظام-های آموزشی و کلاس‌های آموزشی که با امکانات مناسب برای استفاده از فناوری اطلاعات به عنوان یک وسیله یادگیری تجهیز شده باشند، درک درست اعضای هیأت‌علمی از مزایای آموزش الکترونیکی می‌باشد (۲۴-۲۲). فراهم نبودن عوامل ذکر شده، اجرای فناوری اطلاعات را در امر آموزش رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی را به تاخیر می‌اندازد. مدیران آموزش عالی باید از منفعی که با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی ایجاد خواهد شد و همچنین از تهدیداتی که در صورت عدم استفاده از آن به وجود خواهد آمد درک واقعی داشته باشند (۲۵) و برنامه‌ریزی‌های مناسب برای آماده‌سازی سیستم آموزشی و پژوهشی رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی جهت استفاده کارآمدتر اعضای هیأت‌علمی از فناوری اطلاعات و شبکه اطلاع‌رسانی اتخاذ گردد.

پیشنهادات

- ایجاد امکانات و تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم و کافی در دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی به منظور بهره‌گیری موثرتر از فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش
- برگزاری دوره‌های آموزشی آشنایی با آموزش الکترونیکی، به منظور آشنایی اعضای هیأت‌علمی با سیستم‌ها و استانداردهای آموزش الکترونیکی و طراحی محتوای دروس و آزمون‌های آنلاین
- برگزاری دوره‌های آموزشی در دانشکده‌های تربیت بدنی و علوم ورزشی با توجه به نرم-افزارهای مورد نیاز گرایش‌های متفاوت رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

منابع

۱. خراسانی ابصت، عبدالملکی جمال، حسینی زاهد. عوامل موثر بر پذیرش یادگیری الکترونیکی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران بر مبنای مدل پذیرش فناوری. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی. ۱۳۹۰؛ ۱۱ (۶): ۷۳-۶۶.
۲. حقیقی ابراهیم. نقش فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICT) در آموزش. ۱۳۹۰. <http://www.e-h.ir/?p=2>
3. Jankowska A M. Identifying University Professors Information Needs in the

Challenging Environment of Information and Communication Technologies. J ABNORM PSYCHOL. 2004 Jan; 30(1):51- 66.

۴. نقوی محبوبه. ارتباط بین موانع و نیازهای آموزشی با میزان بهره‌گیری از IT, ICT در اعضای هیأت علمی تربیت بدنی و علوم ورزشی در آموزش و پژوهش، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. محل انتشار: دانشگاه علامه طباطبایی؛ ۱۳۸۸.

5. Zarei, Zavairki, E. Association of use of network proceeding of ed-media, hypermedia and telecommunications. World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia & Telecommunications 2004. June 21-26, Lugarno, Switzerland.

۶. حیاتی زهیر، تصویری قمصری فاطمه. بررسی چگونگی تأثیرات اینترنت بر رفتار اطلاع‌یابی و فعالیتهای پژوهشی اعضای هیأت علمی سازمان پژوهشهای علمی و صنعتی ایران. فصلنامه کتاب. ۱۳۷۹؛ ۱۱(۴): ۶۳-۷۶.

۷. موحد محمدی حمید، ایروانی هوشنگ. الگوی استفاده از اینترنت توسط دانشجویان دانشکده‌های کشاورزی ایران. مجله علوم کشاورزی. ۱۳۸۱؛ ۳۳(۴)، ۲۷ ° ۷۱۷.

۸. حیاتی زهیر، شریف‌پور زهرا. بررسی میزان استفاده اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های خلیج فارس و علوم پزشکی بوشهر از اینترنت با توجه به عواملی مانند، جنس، سابقه تدریس، درجه علمی و مرتبه علمی. مجله علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز. ۱۳۸۱؛ ۲(۴): ۱۶۶-۱۴۵.

۹. کریمی آصف. بررسی عوامل مؤثر بر کاربرد فناوری اطلاعات (IT) در آموزش‌های علمی-کاربردی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. محل انتشار: دانشکده کشاورزی دانشگاه تهران؛ ۱۳۸۵.

۱۰. مشهدی مهدی، رضوانفر احمد، یعقوبی جعفر. عوامل مؤثر بر کاربرد فناوری اطلاعات توسط اعضای هیأت علمی پردیس کشاورزی و منابع طبیعی دانشگاه تهران. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی. ۱۳۸۶؛ ۲(۴۴): ۱۵۱.

۱۱. شریف‌زاده ابوالقاسم، کلانتری خلیل، حسینی سید محمود، اسدی علی، عبدالله‌زاده غلامحسین. بررسی عوامل مؤثر بر کارکرد پژوهشی اعضای هیأت علمی مراکز آموزش عالی کشاورزی. مجله کشاورزی. ۱۳۸۶؛ ۹(۲): ۶۲-۴۷.

۱۲. حسینی‌شاوون، امین. رابطه بین میزان استفاده از فناوری اطلاعات بوسیله اعضای هیأت علمی با عملکرد آموزشی آنان در دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی دانشگاه تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد. محل انتشار: دانشگاه تهران؛ ۱۳۸۶.

۱۳. یعقوبی جعفر، ملک محمدی ایرج، عطاران محمد. ویژگیهای مطلوب دانشجویان و اعضای هیأت علمی در یادگیری الکترونیکی در آموزش عالی ایران: دیدگاه دانشجویان دوره-های مجازی. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی. ۱۳۸۷؛ ۱(۴۷): ۱۵۹.

14. Blackwood Andrew. A Study of The Relationship Between Characteristics Of

Faculty members In West Virginia Colleges And Their Level Of Implementation Of Information Technology, Unpublished Doctoral Dissertation Degree PHD. Published: In West Virginia Colleges; 2001.

15. Zhang yin. Scholarly use of internet ° based electronic resources. J AM SOC HORTIC SCI. 2001; 52 (8):628-54.

16. Venkatesh V, Morris M.G, Davis G.B, Davis F.D. User Acceptance of Information Technology: Toward a Unified View. MIS Quarterly. 2003; 27(3): 425-78.

17. Cheryl, parker. A Descriptive study to Identify Deterrents to participation in Employer E-Learning, Unpublished Doctoral Dissertation Degree PhD. Published: Capella University; 2004.

18. Heysung P. Factors that affect information technology adoption by teacher. Published: University of Nebraska ° Lincoln; 2004. [On line] Available at: <http://www.umi.com/dissertation / fulcit/3126960>

19. Cameron Catherine Ann. Examining the relationship that Age, Gender, Experience and Communication Technology has on acceptance and use of Information Technology: Using the Unified Theory of Acceptance and Use of Technology (UTAUT) model, Unpublished Doctoral Dissertation Degree PhD. . Published: at Dalhousie University; 2006

20. Xu ° Yonghong, Meyer Katrion A. Factors explaining faculty technology use and productivity the internet and higher education. 2007; 10(1): 41 -52.

۲۱. خاکی علامرضا. روش تحقیق با رویکردی به پایان نامه نویسی. چاپ چهارم. تهران، نشر گسترده ؛ ۱۳۸۷.

22. Grigorovici d.m.et. Informatics: a structural equation modeling approach to information indicators and e-readiness measurement. 15th biennial conference of the international telecommunication society; 2004, september5-7; Berlin, and Germany.

23. 23. Wilson Ruth. E-education in the UK. Journal of digital information. 2003; 3 (4): 1-7.

۲۴. صدیقپور صالح، شراره میرزایی. چالش های نگرشی اعضای هیات علمی در آموزش الکترونیکی. مجله فناوری و آموزش. ۱۳۸۷؛ ۳ (۱).

۲۵. حنفی زاده پیام، حنفی زاده محمدرضا، خدابخشی محسن. شناسایی راهکارهای توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات در دانشگاه های ایران. دانش مدیریت. ۱۳۸۸؛ ۲۰ (۷۹): ۳۳-۵۲.

ارجاع مقاله به روش ونکوور

نقوی محبوبه، هنری حبیب، کارگر غلامعلی. بررسی میزان بهره گیری اعضای هیات علمی تربیت بدنی و علوم ورزشی از فناوری اطلاعات در فرایند آموزش و پژوهش با توجه به عواملی دموگرافی. مطالعات مدیریت ورزشی. ۱۳۹۳؛ ۶ (۲۳): ۱۴-۱۰۳.

**Examination Use Ratio Physical Education and Sport Science
Faculty Member of Information Technology in Education and
Research Process with Regard Demography Factors**

Mahboubeh Naghavi¹ , Habib Honari², GholamAli Karegar³

1. Ph,D Student, the University of North*

2,3. Assistant Professor, Allameh Tabatba'i University

Received date: 2012/05/20

Accepted date: 2013/01/14

Abstract

The gold of study is investigating use rate faculty member of information technology in education and research process physical education field with regard demography factors. Statistical sample constituted from 83 members of scientific board in faculties of physical education and sport sciences who are teaching in complementary levels of education. Research's tool was a questionnaire made by researcher. Reliability amount of the questionnaire was confirmed by specialists in information and communication technology, members of scientific boards and Construct validity of the Pearson correlation coefficient ($r= 0/738$) reported amount of validity of the questionnaire was calculated 0.88 based on α Cranach's. The results showed that there are correlation between information technology ratio use faculty member with record of service ($r= - 0/59$, $p<0/01$), science grad ($r= -0/395$, $p<0/05$) and research act ($r= 0/279$, $p<0/05$). The result show that the use of information technology research and training activities in the different trends in physical education and sport science disciplines there are significant differences.

Keywords: physical education, education, research, information echnology, faculty member, Demography.

*(Corresponding Author)

Email: Mahboubehnaghavi@yahoo.com